

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és a ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

HIRDETESI DIJAK:

Nyitási sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503. Kiadóhivatal: 379.

Nemzetiségi politika, — fajpolitika.

— február 20.

Nem mondunk újat azzal, hogy a nemzetiségi kérdés legfontosabb kérdése a magyar közéletnek. De talán még ennél is elismertebb igazság az, hogy ebben a kérdésben egységesen és öntudatosan irányított politikája nem volt a magyarságnak.

Ujabbkoru alkotmányos életünk elején ebben a kérdésben az Eötvös József báró által képviselt theoreticus liberalismus szelleme dominált. Az a szellem, mely legkiválóbb kifejezését a híres nemzetiségi törvényben találta meg.

Távolról sem állítjuk azt, hogy az a törvény feltétlenül tűzbe dobandók alkotásokhoz tartozik. Sőt azt is koncedáljuk, hogy az akkori viszonyok között a törvény alapjául szolgáló elvi álláspont is indokolt volt. Különösen áll ez, ha meggondoljuk, hogy a nemzetiségi törvény megalkotói arra számítottak, hogy az őket vezető nobilis és méltányos szellem hasonlóan fog találkozni a nemzetiségek részéről is.

Jól tudjuk azonban, hogy például a románok a szerdahelyi gyűlésnek a passivitást kimondó határozatával feleltek a nemzetiségi törvényre. És hasonlóan jártak el a többi nemzetiségek is. Így tehát a nemzetiségi törvény nem érhetett el az ő célját, mely a magyarságnak a nemzetiségekkel való kibékítése volt és többé-kevésbé az is bizonyos, hogy a törvény által kitűzött cél elérésére nem annyira a magyarságon mult.

Jó időn keresztül aztán nem beszélhetni olyan vezérgondolatról, a mely a nemzetiségi politikát áthatotta volna. Talán az egyetlen, a mi bizonyos egységes felfogásra vallott, vezető államférfiunk részéről a nemzetiségi kérdésben az a törekvés volt, hogy az állam minél több tért vonjon az ő közvetlen intézkedése körébe azokból a területekből, amelyek korábban az autonómia cége alatt a nemzetiségek vagy még inkább egyes nemzetiségi színezetű felekezetek domináltak el addig.

Ebből a szempontból ha nem is lehet mindenben szerencsésnek találni érteni és elvben helyeselni lehet régebbi törvényhozásnak azokat az intézkedéseit, melyekkel egyszer a bíróságokat államosította, máskor a megyéket rendezte, majd a közoktatás terén érvényesítette az ugynevezett állameszme követeléseit. Tagadhatatlan azonban, hogy az első Tisza korszak alkotásai mely e részben is magukon viselték a kortespolitika bélyegét. És az is bizonyos, hogy ezeken kívül a nemzetiségi kérdésben a magyar törvényhozás részéről alig történt valami. A kormányok részéről azonban időközönként történt két dolog. Egyik volt egy mesterkéltséggel kísérlet arra, hogy a nemzetiségi kérdés veszedelmei policeális intézkedésekkel és már már gyűlöletesé vált sajtóperekkel paratizáltassanak. A másik pedig volt az az alapjában jóakaratu, de következményeiben nemcsak nem komoly, de egyenesen veszedelmes igyekezet, hogy a „magyar kultúra vitessék be a nemzetiségek tömegeibe.“

Ezzel különösen ezzel az utóbbi gondolattal akarunk foglalkozni. Bizonyos aktuálitást ad fejtegetéseinknek egy Tiszapárti lapnak az a nemrég megjelent igen elmés, de egyben igen famózus kiszólása, mely a nemzeti politika nevében és jegyében lesajnálta az ugynevezett fajpolitikát.

Ebből a közleményből következtetve úgy állna tudniillik a dolog, hogy az, mit fennebb a magyar kultúrának a nemzetiségek tömegébe való bevitele címére felemlítettünk: ellentétben állana a fajpolitikával, mely bizonyos rideg elzárkózottsággal, csak a magyarság gazdasági és kulturális fölényének biztosítását célozza.

Nos tehát mi nem vagyunk ugynevezett sovíniszta lap, a minek bizonyítékát adtuk eddig is. De ennek dacára, sőt talán éppen ezért kimerjük mondani, hogy a nemzetiségi kérdésben egyedül jogos, helyes és célravezető álláspontnak azt tartjuk, a mit a fenntidézett meghatározás szerint a fajpolitika kifejezése fedez.

A nemzetiségi vidékeken felállított iskolák és egyéb állami

intézmények, melyek áldásai-ból meglehetősen kijutott egyes vidékeknek, a nemzetiségi kérdés megoldásának előbbrevitele szempontjából ugyan mit sem jelentettek. De jók voltak arra, hogy a nemzetiségek hangulatát az agressziór magyarosítás bevallásával ellenünk tüzeljék. E mellett elvonták az anyagi erőt az istápolásra rászorult magyar vidékektől és — a mi legérdekesebb és legszomorubb a dologban — hozzájárultak egy nemzetiségi intelligencia felszereléséhez, vagy megerősítéséhez, minthogy ez éppen ezekben az állami intézetekben találta meg azt a vezetőfonalat, mely a sötét gomolygó fantazmagoriák köréből ezt a félművelt réteget ma már a politikai aktivitás némi iskolázottságot is eláruló előpróbáin átkalauzolta.

Hát ezzel szemben, sokkal megfelelőbb lett volna a magyarság politikai, kulturális és gazdasági megerősítése. Mely megtörténhetett volna a legtermészetesebb uton a nélkül, hogy a nemzetiségeket provokálta volna és a melynek hiánya nemcsak, hogy a faji öntudat meggyöngyülését idézte elő a magyarság tömegeiben, de egyben lehetőséget is nyitott arra, hogy a nemzetiségek nyelvhatárai a magyarság rovására terjesztessenek.

A nemzetiségek lapjaiban gyakran olvastuk, hogy a magyarság az ő modern sovínizmusában megtagadta a régi magyar nemesi élet tradícióit. Hát ez a vád mennél igazabb, a nemzetiségektől hangoztatva, annál csodálatosabb. Mert például a mult évszázad huszas éveiben fellendült nemzeti szellem bizonyos irányokban sokkal messzebb ment a fajmagyarság politikai vezető szerepének megerősítésében, mint a mennyire az ujkor „sovén“ magyarja gondolni is mert. Am éppen az a körülmény, hogy ez a vád a nemzetiségek köréből hangoztatott: bizonyítéka egyszersmind annak, hogy az a fajpolitika, a mit mi a nemzetiségi kérdésben vezetőeszménknek tartunk, sokkal kevésbé provokálja a nemzetiségeket, mint az ujjabbkoru „alkotmányos élet nemzeti politikáját“.

És a végén nincs is ezen miért fennakadni. Mert mi természetesebb, minthogy egy faj az ő politikai, kulturális és gazdasági erejében növekedni kíván? Es mi jogosabb ennél a kívánságnál akkor, ha az egyenesen az államélet egysége, consolidációja érdekében érvényesül?

Ez az igazolása a fajpolitikának, mely nem von el a nemzetiségek természetes érvényesülésének lehetősége elől egyet sem, de féltő gonddal ügyel arra, hogy az a faj, mely az állami történelmi alakulásban vezető volt, megtartsa az őt megillető begemoriát.

Ma már meglehetősen tul vagyunk azon, hogy a nemzetiségi kérdés gyakorlati megoldását az ugynevezett nyelv-egységítésben keressük. A tapasztalat azt mutatja, hogy ezt amugy sem lehet teljes sikerrel biztosítani. Nincs is tehát miért erre és főleg csak erre törekedni. Ezenben igenis fő törekvésünk, vezető eszménk kell hogy legyen annak biztosítása, hogy a magyarság, különösen ott hol nagyobb tömegeket alkot, gazdaságban megerősödjék, kulturában fejlődjék és a politikában, minél messzebbható erővel irányítson. Ez kell hogy legyen ma a magyarság nemzetiségi politikájának a vezéricsillaga. Gyakorlatilag pedig ennek legfontosabb eszköze a magyar városok gazdasági és kulturális emelkedésének biztosítása. És komoly veszedelme a politika sikereinek nem annyira a nemzetiségek ezel szemben feltétlen jogosulatlan és éppen azért sikerekkel nem biztató ellenállása, hanem a vezérbizottságokat még mindig jellemző kozmopolitizmus és internacionális tul-tengék.

A küzdelemben.

— február 29.

A küzdelem tart. Csak lassan terjeng a világosság, mely vakító fényével és hatalmas erejével szétoszlatja azt a mélységes sötétséget, melyben nemzetünknek minden el-lenség: kezét fog egymással, meg-rontásunkra. Amelyben, mint undok mocsárban már 350 év óta elsőködik a hitvány szellem és eszme: a magyarság elpusztítása, a magyar

állam eltüntetésének eszméje. A melyből annyi fájdalom szakadt már reánk, annyi gyász sebezte lelkünket. Amely forrása lőn elmaradásunknak, az államok egymás-sali versengéséből való kizárásunk, ebből fakadt 49 és 61, ebből az októberi diploma és Chlopy.

„Divide et impera.“ Minden absolutikus törekvés ezen jelszavával élve a bécsi intrikusok, huzás-halasztással ezt az elvet akarják megvalósítani. Divide et impera: időt akarnak nyerni arra, hogy elhínték a bizalmatlanság, az irigység, a felekezeti féltékenység magvát a szövetezett ellenzék közé, mely felrobbant az. Divide et impera: nem riadnak vissza semmiféle eszköztől, mint azt a 350 éves uralom, a történelem elég világosan bizonyítja, hogy szétosztást idézzen elő a függetlenségi pártban.

Csak időt akarnak nyerni. Időt, hogy alávaló tervüket végrehajthassák. Komédia most már minden audiencia, minden Bécsbe verbuválás. A király és az udvar a gróf Andrassy és Kossuth Ferenc ajkáról már hallhatta azoknak a jogos követeléseknek sorozatát, melynek keresztülvitelére a szövetezett ellenzék vállalkozott, amelynek keresztülvitelével a nemzet megbizta. Az újabb felidézett nagy politikusok adhatnak mindenféle tanácsot, de minden ut Rómába vezet: a szövetezett ellenzék ama nagy erkölcsi tőkével, mely sürűen tömött falánxában van, rendíthetetlenül és törhetetlenül követeli azon jogokat, melyeket a körülmények számbavételével a jelenben keresztülvihetőnek tartván, azoknak megszerzését, illetve a meglévő jogoknak a törvény szellemében való végrehajtását nemzetének megígérte.

Süthetnek, főzhetnek odafenn az udvari konyhán akármily édességet: ha annak nem lesz tartalma, vagy ha nem lesz olyan tartalma, melyet minden törvényünk biztosít — rideg visszautasításban fog részesülni az ellenzék részéről.

Ha nem volt elég csalódás Bécsnek a választás, lesz még, a megnyit akar. A lavina megindult. Halad. Feltartóztatlanul, az elemek erejével.

Mely meg fogja mutatni azoknak, a kiket illet, hogy minden szív és minden kebel olyan ebben a honban, mint a lávával teli sziklatömb, mely tűr sokáig, szenved sokáig, de végre kitör és jogait követeli — és ha kell halálnak halálával hal meg miatta.

Megrepszottette az összegyűlelt kin és szenvedés. — Követeli, még Bécsben is hallható hangon követeli jussát.

„Meg kell adni.“

A válságot illető legújabb híreink a következők:

Az Andrassy-kabinet vége.

Gróf Andrassy Gyula a szombati kihallgatás óta már a miniszterelnökségnek nem várományosa; még mindig királyi kiküldött, de már nem abban az irányban viszi a budapesti tárgyalásokat, hogy végül ő kaphasson megbízást kabinetalakításra, avagy hogy az új kabinet akár vele, akár nélküle szilárd és állandó alapra léphessen, hanem tisztán abban az irányban, melyet Bécsben a „Fortwursteln“-elmélet alapján kijelöltek. Többé nem az a cél a válságot megszüntetni, hanem egyelőre az: a kellemetlenséget elodázní. Andrassy a szombati kihallgatáson — mint

ezt teljes határozottsággal és minden kétséget kizárólag jelenthetjük — tudatta a királylyal, hogy a megegyezés a függetlenségi párttal lehetetlen, mert a párt a katonai követelésektől, melyek az eredeti koalíciós programmban nem voltak bent, nem fog elállani és azokat alku tárgyává nem is fogja tenni.

Jelentette továbbá, hogy az önálló vámterület elé osztrák részről nehézségek tornyosulnak és így a korona abba a kellemetlen dilemmába kerülhet, hogy eleve kijelentett elvi készsége dacára esetleg osztrák szempontból állást kelljen foglalnia a magyar felfogás ellen. Szóval: az önálló vámterület szilárdnak látszott engedménye is megingott és miután így nemcsak a radikálisabb elemeknek nem lehet eleget tenni, kik a katonai engedményekhez ragaszkodnak, hanem még a konziliánsabb ellenzéki résznek sem, mely az önálló vámterülettel és a belügyi reformokkal beérte volna: többé szó sem lehet megegyezésről.

Főleg ezek alapján jelentette be Andrassy a királynak, hogy ő képtelen megegyezési alapot teremteni, még kevésbé képes és hajlandó ilyen alap nélkül a kabinetalakítást csak meg is kísérleni.

Széli Kálmán legújabb formulája.

Andrassy, aki Széli Kálmánnal ennek csütörtöki kihallgatása óta nem beszélt, a királytól tudta meg hogy Széli ezt a fordulatot már csütörtökön jelezte és azt a tanácsot adta, hogy ne is keressenek egyelőre végleges kibontakozást, hanem állítsanak indifferens kormányt az ország élére, mely csak a folyó állami szükségleteket intézi el és

a melyet ebben az összes pártok támogathatnak. A folyó szükségletek képviselőházi tárgyalásának ideje alatt pedig folytathatják a pártközi egyezkedéseket s a korona és nemzet között felmerült ellentétek elsimitását. Ezt a kormányt alakítsák meg azonnal és az a kormány a jelzett irányban teendő deklarációval köszöntson be a Házba.

Szélinek ez a legújabb formulája tetszett a királynak, aki megkérte Andrassyt, hogy ne vonuljon még végleg vissza, hanem próbálja meg Budapesten az ilyenféle átmenet megteremtésére a pártokat megnyerni. Andrassy a királyi kérésnek engedett és tegnap megindította a tárgyalásokat ebben az irányban.

Az átmeneti kabinet eszméjének felvetése.

Gróf Andrassy Gyula tegnap délelőtt fölkereste Kossuth Ferencet és közölte vele a szombati kihallgatás eredményeit. Később Wekerle Sándor is jelentkezett Kossuthnál és elmondta ugyanazt, mert ő is már hallotta a királytól legújabb tervét. Andrassy és Wekerle mindjárt szóba is hozták, hogy ennek a kabinetnek a feje talán Darányi Ignác lehetne, aki esetleg megteszi a Curtius-ugrást, hogy az ország ügyeit rendbe lehessen hozni.

Kossuth Ferenc nem nyilatkozott azonnal határozottsággal, hanem csak annyit mondott, hogy ő nem akar semmiféle lehetőségnek megromtója lenni, de mégis szükségét látja és érzi, hogy azokkal a pártfelekkel, akiket hamarjában megtalálhat, eszmét cseréljen a kérdésben. Kossuth azonnal utnak is in-

A „NAPLO“ tárcája.

Egy büntény.

Amikor Charles Notaine, a jeles bíró szemei lezárultak, az egész város megsiratta őt. Sajnálták a jó barátai, akik nemeslelkű embertársukat, a férfias erény mintaképét veszítették el! de sajnálták a hozzá idegenek is, különösen a szegény emberek, akik legbőkezűbb segítőküket veszítették el benne. Egész legendákat meséltek a jó szívről a városban; — hogyan fizette el a saját zsebéből a sorsüldözött szegényember adósságát, amikor a hiteltelzője a vánkost perelte ki a feje alól; — hogyan bocsátott meg olyan bűnösöknek, akik kemény büntetést érdemeltek volna a törvény szigorától, de akiket a bünbánat megtörtén, könnyezve hozott a bírói szék elé. S meséltek még sok anekdotát, amiknek valamennyire a rendkívüli bűnper kiválóságát dicsérték.

Senki sem maradt utánna e földön; családja részint elhalt, részint ismeretlen volt előtte egész életén át. Nőstülésre pedig sohasem gon-

dolt. Az a háromezer frank tehát, a melyet örökül hagyott, a város szegényeinek jutott. Egyetlen emberre hagyott nagyobb összeget: 50.000 frankot — Jules Cassier barátjára.

Amikor a körjegyző kihirdette a végrendeletet, egy lepecsételt levelet adott át Jules Cassier utának. A levél az elhunyt kezeirása volt s a borítékon ez állott: „Csakis a halálom után bontandó fel ez a levél, amely egyedül Cassier barátomat illeti.“

Cassier azután a következőket olvasta a levélben:

Mint becsületes ember bucsuzom tőled, legkedvesebb barátom. A világ szemében s minden tettemben, a melyet a nyilvánosság ismer, valóban az is vagyok. A halál közeledtével azonban megszólal bennem a mult egy szomorú emléke, mélységes titkom, amelyet senki sem ismer. Ezt a titkot azonban nem akarom a sirba vinni. Neked gyónom meg azt, barátom s kérlek imádkozz bocsánatomért az Urhoz, ha már én nem leszek itt többé . . .

Én, Charles Notaine, az igazságos bíró, akit megsüvegelnek az emberek — gyilkos vagyok. Még pedig

a legszörnyűbb gyilkosok közül való, a saját testvéremet öltem meg, hogy örököljem utánna atyám egész vagyonát.

Régen volt . . . harminc esztendő is elmúlt azóta. Testvéröcsém és én. csaknem egy idősök, a párisi egyetemet hallgattuk. Szüleink régen elhunytak, atyám egy hajdani barátja volt a gyámunk. aki a vagyonunkat kezelte.

Georges öcsém és én együtt laktunk a Montmarte egy kis hónapos szobájában. Gyámunk nagy bölcsen csak a legszükségesebbre adott nekünk pénzt, hogy takarékosagra szoktasson. Georges ebből a kevésből is tudott takarékoskodni, én azonban a hónap második felében mindig rászorultam. Tanulmányaimban hasonló volt a különbség ketünk között; amíg Georges kitüntetéssel tette le a vizsgát, én a kávéházakban és kártya mellett töltöttem a nappalt és az éjszakát is. Ezek a körülmények fejlesztették ki bennem azt a gyűlöletet, amelyet a nálam mindenképpen különb, derekabb öcsém iránt éreztem. Gyűlöltem a józanságáért, a nemeslelkűségéért, igen, ez a rossznak gyűlölete volt a jó iránt.

Egyszer aztáa az a megszegényítés ért, hogy Georges — noha két évvel volt nálam fiatalabb — megelőzött a tanulmányaimban. Ez adta meg annak a tragédiának az első lökést, amely Georges halált okozta.

Egy éjszaka — dermesztően hideg időben — felébredtem álomból. A szobában álomban lerugta magáról a takarót. Amint ágyamban felültem, tekintetem az alvó öcsémre tévedt s egy démoni gondolat fogamzott meg az agyamban. Tudtam, hogy Georges annyira mély alvó, hogy amiből semmi sem képes felriasztani . . . és eszembe jutott, hogy ha az ablakot egy pillanatra kinyitánám, a fagyos levegő beáradása végzetessé válhatna reá nézve. Kábult fővel gondoltam el mindezt, s eszembe jutott, hogy ha ő meghalna, az egész vagyont én örökölném; két év múlva nagykoru lennék és független ura örökségemnek.

Magam sem tudom, minő mámoros volt az, amely rajtam erőt vett, hanem a pokoli gondolat szuggesztója erősebb volt, semmint ellenállhatan volna . . . Csendesesen, óvatosan felkeltem, magamra vettem felöltömet, — aztán lassan kinyitottam az ablakot.

dult és fölkeresett néhány előkelőbb ellenzéki és függetlenségi politikust, akikkel az ügyet megbeszélte. Délután Kossuth és Andrássy újból találkoztak a Nemzeti Kaszinóban és most már Kossuth határozott választ tudott adni. Kijelentette, hogy nem bánja, ha Darányi vagy bárki más alakít átmeneti kabinetet, de kiköti, hogy:

1. Ebben a kabinetben nem foglalhat helyet a Tisza-kabinet egyetlen miniszter vagy államtitkára sem.

2. Nem lép be ebbe a pártba a függetlenségi pártnak egyetlen tagja sem.

3. Egyébként nem akar befolyást gyakorolni erre a kabinetre és előre kiköti, hogy ez a kabinet csak a nélkülözhetetlen állami szükségleteket intézze el, minők a költségvetés és a rendes ujoncjutalék, de már a választási reform és a házszabály-revizio, egyáltalán minden újítás az átmeneti kabinet munkarendjéről kizárandó és a végleges kormányának fenntartandó.

Andrássy ezt a felfogást helyeselte. Ezután kérték Darányi Ignácot és közölték vele a tervet a kikötésekkel együtt. Darányi is helyeselte az ujonnan választott utat, meg is mondta, hogy esetleg vállalkozik, de végleg nem állapodtak meg, hanem fenntartották a további elhatározást a mai napra, mikor Széll Kálmán is itt lesz, a ki az új kísérletnek tulajdonképeni megindítója. — Csak a mai értekezés után fognak a királynak jelentést tenni és ettől a jelentéstől függ, hogy kik menjenek ujabban a király elé és kit — Darányit-e, vagy mást — fognak a koronának az átmeneti kabinet fejéül ajánlani.

Zene.

Kneisel hangverseny.

Kneisel A. a bukaresti zenekonzervatorium nagyhirű igazgatója, —

... Hosszas percekig hagytam nyitva az ablakot, a míg csak elbirtam a hideget; azután bezártam ismét az ablaktáblákat, visszafeküdtem az ágyamba.

Georges másnap nehéz fővel s hevesen köhögve ébredt fel... Három héttel később pedig meghalt.

Ah, mily rettenetes volt az a három hét nekem! Szörnyű tettemet ezerszeresen megbánva, meg akartam menteni öcsémet; de a gyikos kór erősebb volt.

... Ez az emlék kísértett egész életemen át. Soha egy pillanatra sem tudtam elfeledni s ez az emlék nem engedte sohasem, hogy élvezetet találjak vagyomban. Megrendült lelkem a jótettben keresett vigasztalást... lásd, barátom, ezért voltam mindig elfogult bíró, a legelfogultabb a nagy bűnösökkel szemben.

Henry Fèvre.

mint értesülünk — e hét folyamán hangversenyt rendez a Vigadóban. Kneisel már a világ minden nagyobb városában megfordult s mindenütt kiváló játékaival, tökéletes technikájával és remek előadásával feltűnést keltett. Nagy érdeklődéssel nézünk estéje elé annál is inkább, mert vele együtt mutatkozik be a kolozsvári közönségnek *Stejanescu N.*, a bukaresti színháznak tenoristája, kinek hazájában nagy hire van.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Alakulás a képviselőházban.

— február 20.

Nagy és eleven volt az élet ma délelőtt a képviselőházban, ha nem is tartottak ülést. A kilenc osztály vizsgálta a mandátumokat s ebből az alkalomból persze ott volt valamennyi képviselő. Nagy feltűnést keltett gróf Andrássy Gyula hosszas tanácskozása báró Bánffy Dezsővel. A homo regius fél tizenegy órától tizenkét óráig sétált karöltve a folyosón az ujpárt vezérével mély beszélgetésbe merülve.

Az egyes osztályok a következőképpen alakultak meg:

1. osztály. Elnök: Polónyi Géza, jegyző báró Dániel Tibor.

2. osztály. Elnök: gróf Apponyi Albert, jegyző: dr. Baross János.

3. osztály. Elnök: Szederkényi Nándor, jegyző: dr. Benedek János.

4. osztály. Elnök: Illyés Bálint, jegyző: Hammersberg László.

5. osztály. Elnök: Darányi Ignác, jegyző: Szász Zsombor.

6. osztály. Elnök: báró Bánffy Dezső, jegyző: Óváry Ferenc.

7. osztály. Elnök: Sággy Gyula, jegyző: Szatmári Mór.

8. osztály. Elnök: Szalay László, jegyző: Trubinyi János.

9. osztály. Elnök: gr. Esterházy Mihály, jegyző: Kálosy József.

Eszerint valamennyi osztályban az ellenzék jelöltjeit választották meg elnököknek. A megalakulás után a megbízóleveleket vették tárgyalás alá s számos apró formahibákat fedeztek fel. Azok közül a képviselők közül, akiknek a mandátuma teljesen kifogástalanok, minden osztály választ az állandó igazoló bizottságba egy rendes és egy póttagot.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délelőtt tizenkét órakor ülést tartott, amely elvégezte a megalakulás munkáját. Az ülés előtt a főrendek gróf Csáky Albin elnökle alatt értekezletet tartottak, melyen egyöntetű eljárásban állapodtak meg.

Az ülésen az elnök részvétellel emlékeztet meg gróf Esterházy Ernő, Máriássy János, Bohus István és gróf Szapáry Gyula haláláról. A főrendiház részvételt jegyzőkönyvben örökíti meg. Ezután tudomásul vették az igazoló bizottság jelentését.

Következett a választás. Jegyzőknek megválasztották 58 szavazattal: gróf Almássy Imrét, gróf Degenfeld-Schomburg Pált, gróf Esterházy Já-

nos, Gaál Józsefet, Latinovits Jánost, báró Rudnyánszky Józsefet, gróf Széchenyi Bertalant és 44 szavazattal: gróf Széchenyi Viktort. Háznaggy lett: báró Nyáry Jenő.

Ezután az igazoló, gazdasági, mentelmi, közjogi és törvénykezési, pénzügyi, közigazgatási és közlekedési, naplóbírálság s a függő államadósság ellenőrzésére kiküldött bizottságok, továbbá a királyi és országos legfőbb fegyelmi bíróság és a közigazgatási fegyelmi bíróság tagjainak megválasztása.

A két bíróság tagjai lettek:

Királyi és országos legfőbb fegyelmi bíróság. 1. Rendes tagok: 1. gróf Almássy Imre, 2. Beniczky Ferenc, 3. dr. Cnorin Ferenc, 4. Daruváry Alajos, 5. gróf Dessewffy Aurél, 6. Gáll József, 7. Karap Ferenc, 8. dr. Kautz Gyula, 9. Latinovits János, 11. báró Majthényi László, 11. gróf Nádasdy Perencz, 12. báró Nyári Jenő, 15. báró Prónay Dezső, 14. báró Réyay Gyula, 15. báró Rudnyánszky József, 16. gróf Széchenyi Béla, koronaőr, 17. gróf Széchenyi Imre, 18. báró Vay Béla.

II. Póttagok: 1. Báró Baich Milán, 2. Szabó Jenő, 3. Gróf Degenfeld-Schomburg Pál, 4. Gróf Széchenyi Bertalan, 5. Báró Ambrózy Istvánné, Gróf Teleki József.

Királyi és országos közigazgatási fegyelmi bíróság. 1. Rendes tagok: 1. Gr. Bánffy Gy. kir. főajtónálómester, 2. Br. Bohus Zsigmond, 3. Daruváry Alajos, 4. Gróf Eszterházy Miklós Mór, 5. Br. Harkányi Frigyes, 6. dr. Kautz Gyula, 7. Karap Ferenc, 8. Gr. Majláth József, 9. Majtényi László, 10. Oberschall Adolf, a királyi Kuria másodelnöke, 9. Br. Prónay Dezső, 12. Ráth György.

II. Póttagok: 13. Gr. Keglevich Gábor, 14. Gr. Zichy Hároly, 15. Laszkáry Gyula, 16. Br. Ambrózy István.

Az első ülés.

Ahogy Tisza képzelte.

— febr. 20.

A képviselőház egy kormánypárti korelnök elnökle alatt, az öreg Madarász szintén kibukott, tartja meg első ülését. Kossuth Ferencz, Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró, Rakovszky István, Szederkényi Nándor, Ugron Gábor, Polónyi G., Mezössy Béla, Barabás Béla, akik mind kibuktak, a karzatról nézik az ülést. Lengyel Zoltán, Papp Zoltán, Szathmári Mór és Sümegei Vilmos szintén kimaradtak. Ők az újságírói karzatról figyelik az ígéret földjét.

A bejutott függetlenségi, összevissza tizennégyen vannak. Barta Ödön és Komjáthy Béla a vezérek.

Elnökké Perczel Dezsőt, alelnökké Feilitzsch Arthur bárót és Jakabffy Imrét választották meg. Az ülés pedig így folyik le:

Elnök: Perczel Dezső. Az ülés megnyitja. Az előtte levő féltucat zsebkezdőre mutatva: A szavazásokat már ezental az új, általam kitálalt és szabadalmazásra bejelentett módszer szerint fogjuk megejteni.

Jelenti, hogy miután Feilitzsch Arthur bárót két helyen választották meg, a margittai mandátumról lemond, ellenben a kolozsvári mandátumot megtartja. Münnich Aurél az iglói mandátumról mond le és a debrecenit tartja meg. Tisza István gróf lemond a miskolci mandátumáról és megtartja a belvárosit. Következik a napirend, a kormány programja.

Tisza István gróf örökös miniszterelnök: Tisztelt Ház.

Mikszáth Kálmán. Micsoda debatter.

Tisza István gróf: A Tisztelt Ház ösmeri már az én programomat, mi a fittyfenének mesélném én itt el a terveimet. Majd megtudják, ha rákerül a sor. Egyébként a nemzet ítélte azok fölött, akik... De mit vesződöm én itt ilyenekkel. (Perczelhez.) Ugyan mit bóbiskolsz. Szavazzass már.

Elnök: (Meglöbögte egy zsebkezdőt.)

Vojnich István báró: Szavazzunk. Szavazzunk. (A kormánypárt feláll.)

Elnök: A kormány programját a Ház tudomásul vette. Géhma weiter. Következik az ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslat.

Barta Ödön: Tisztelt Ház.

Gajári Géza: No mi lesz?

Barta Ödön: Rögtön elmondom kérem. Tetszik tudni ebben az ujoncmegajánlási törvényjavaslatban arról van szó, hogy mi évi huszezer ujonccal szavazzunk meg többet a közös hadsereg részére.

Born Frigyes báró: Hát aztán?

Barta Ödön: Hát azt gondolom, hogy izé, mégis csak sok egy kicsit...

(Az újságírókarzaton Lengyel Zoltán egy nagyot sóhajtott. Két darabot fölkapja és kiviszi.)

Gajári Ödön: Szavazzunk. Szavazzunk.

Elnök: (Egy másik zsebkezdővel int. A jobboldal föláll.) Az ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslat elfogadtatott. A holnapi ülés napirendjére a hadügyi költségvetés főlemeléséről és az új ágyuk költségeiről szóló törvényjavaslat van kitűzve. Az ülést bezárom.

Az ülés után a képviselőház egy külön termében gyülekeztek a szabadelvű párti képviselők. A darabotok diszkuszió mellett megjelent Tisza István grófot éljenzéssel fogadták. Majd Dániel Gábor ányujtotta üdvözlő beszéd kíséretében a szabadelvű párt ajándokát, egy finom művi arany plakettet, melynek egyik oldalán stilizált círokseprő, a másik oldalán pedig Drakulits Pál alakja van kivésve, a mint revolverrel kezében az elnöki emelvényre szalad. Bal arca mintha meg volna duzzadva. Ez a művész önálló koncepcióját dicséri. A plakettét egymással váltakozó, a husos fazék és pénzcsák motívumokból összeállított girland övezi.

Tisza meghatva mondott köszönetet.

Tisza így képzelte. Azonban most megint úgy esett a dolog, hogy Tisza erre is azt mondhatja, mint a december 13-ára: Mindenre el voltam készülve, csak erre nem.

Bögáncs.

Uj alakulás.

A bukottak pártja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 20.

Ha valamikor, nem is olyan régen, báró Bánffy Dezsőről azt ir-

hették, hogy: Bukott, százsorosan illik ez a jelző a kisebbséggé törpült a kormánypártira. A nemzet ítélete — melyre gróf Tisza István oly sokszor hivatkozott a választások előtt való harcában — egy csapásra ledöntötte azt a bálványt, melyet hatvanhétnek kereszteltek el a kiegyezés megkötése idején. Tagadhatatlan, hogy a mindenkori kormány pénzen vásárolt többsége imádta is ezt a bálványt; imádta pedig — és ez legnagyobb bűne — holott a bálvány nem az államfenntartó nemzet képére volt teremve. Az arculata idegen és barátságtalan volt, a lelke rossz s érzelmei nem a miénk, hanem Bécséi. Most aztán egyszerre vége mindennek. A nemzet magához tért abból a nagy kábultságból, melyet a hatvanhét üres szolamai keltettek benne s reménnyel és erkölcsi hittel fordult a negyvennyolc felé.

Az ország kezdetén van egy jobb és diadalmas jövőnek. Mesgyei szükek és nincsenek még eléggé kitaposva, de ha nem térünk le erről a csillogó tisztaságu utról, a nemzet újjászületésének kézzelfogható eredményei állanak előttünk. Csodálatos, hogy amikor nemzeti javak kiküzdéséről van szó, amikor az ország alapjait szilárdan és marandóan rakhatjuk le itt, magyar földön találja magával szemközt az ellenséget a nemzeti akarat. Ezt az ellenséget úgy hívják, hogy kormánypárt. Vezére: gróf Tisza István, közkeletűen: csupa névtelen és szürke ember, egy-kettőt leszámítva. Ezek akarnak akadályul szolgálni a föltartózatlanul előretörő nemzeti ideálnak: az ország függetlenségének az egész vonalon.

*

Gyöngye ellenség biz ez. Hiányzik belőle az erkölcsi erő s az erőt adó tartalom. Még programja sincs, ha csak az nem, hogy halottaiból föltámasztani akarja a közgyűlöletnek örvendő hatvanhetes politikát. Értsük meg jól: semmi más, ez az egyedüli végcélja a Tisza vezérlete alatt álló kormánypártnak. Ez pedig célnak bolond, programnak meg egyszerűen lehetetlen.

A politikai válságból való kibontakozás ma minden igaz magyar ember óhaja és gondolata. De Tisza Istvánék azt szérelnék leginkább, ha minél jobban összezavarodnának a politika ága-bogai, mert a zavarosban halászni — szerintük — nagy és nemes feladat.

Már főzik is a hadi tervet a kormánypárton. Tegnap este összedugták nagy és kis fejüket a Lloydklub madarai s isméteiken megpecsételték azt a régebbi határozatukat, hogy külön pártalakulásukat fenntartják. A párt „*állásfoglalásai iránti elhatározások kezdeményezésére és előterjesztésére tizenhat tagú bizottságot is választottak.*” Szép önbeismerés. Amint ebből a mondatból látnivaló, még nincsenek elhatározásaik, politikai akciójuk

kezdeményezése és előkészítése hátra van. Szeretjük hinni, hogy mindez a tervezetés a jövő zenéje. És reájuk nézve a szomorú, lehangelő és gyászos jövőé csupán.

Lónyay Sándor indítványozta, hogy sebtiben válasszák meg az intéző bizottság tagjait. Diszes névsor, mondhatjuk. Le is nyomafjuk, hadd lássa a nemzet, kik az ellenségei s kik törnek rá nyíltan, meg alattomos módon. Ezek az urak névszerint a következők: Berzevicsy Albert, Dániel Gábor, báró Dániel Ernő, Erdélyi Sándor, Falk Miksa, Hieronymi Károly, Hódossy Imre, gróf Khuen-Héderváry Károly, Láng Lajos Lukács László, Nagy Ferenc, Perczel Dezső, Tallián Béla, gróf Tisza István, báró Vojnics István és gróf Zselénszky Róbert.

Erdemes szemügyre venni ezt a listát. Van közté tiz bukott miniszter és három állandó miniszteri tárca aspiráns: *Hódossy, Zselénszky és Vojnics*, azonkívül ott látjuk a hírhedt lex-Dániel benyújtójának: Dániel Gábornak nevét, továbbá a januári téli választások egyik intézőjét: Vojnics bárót s a szövetkezett ellenzékre haragos német ujság vezérét. Ezek ime, azok a jeles férfiak, akik új politikát akarnak inaugúrálni a korhadt rendszer ledőltszlopaiba kapaszkodva. Nevetség tárgya az egész dolog, a Lloydklub Deák-szobájában alakultak külön poétta az urak s elnöküké megválasztották a renegát Hódossy Imrét, ki egész politikai pályáján bizalmasa volt gróf Apponyi Albertnek. Hogy hűtlen lett a nemzeti politikához, méltóvá tette magát arra, hogy elnöke legyen az osztrákpártnak. A dicsőséget, mely ebből a szánandó szerepből fog ráharamlani, senki emberfia nem irigylti azt tőle.

Tiszáék patika-panamája.

Gyógyszertáradományozás a pénzügyminiszter rokonának.

— Saját tudósítónktól. —

A belügyminiszter ur, a ki ma még gróf Tisza István ideiglenes minisztereinek, gyönyörű siikkivel fejezi be miniszteri pályafutását: egy patika-panamával. Ma érkezett a belügyminiszter ur leirata a fővárosához, hogy ő nagyméltósága a közgyűlés elutasító határozata ellenére engedélyt adott Lukács Gyula abonyi lakosnak, hogy Budapesten a Belvárosban a Süttő-utcának a Deák-térre nyíló sarkán gyógyszertárt állíthasson fel. Nevezett a gyógyszertárt egy év alatt köteles felállítani, mert különben jogositványa elévül. A belügyminiszter nyugodt lehet, hogy a jogositvány nem fog elévülni, mert a ma megadott jogtestvérek között még 2000.000 koronát és annyit már ma is meg lehet érte kapni, noha még fel sincs állítva a gyógyszertár. A miniszter megadta az engedélyt, noha a fővárosi főorvosi hivatal, a közegész-

ségügyi bizottság, a tanács és a közgyűlés ellene nyilatkoztak. De ez még nem volna panama, mert a miniszter szükségesnek láthatja a gyógytárt a város ellenére is. Ha kiadta volna az engedélyt valamilyik husz év óta könyörgő budapesti öreg segédnek, még igazolni lehetne az eljárást; de nem igazolható a megajándékozott gyógyszerész személye miatt.

Lukács Gyulának volt Abonyban egy virágzó gyógyszertára. Már ott is dolgozott mellette a nepotisztikus panama. Abony ugyanis olyan nagy város, hogy ott a törvény értelmében két gyógyszertár is elférne; de minden folyamodót elutasítottak, hogy Lukács jóvedelme meg ne csappanjon. Tavaly Lukács egyet gondolt; eladta gyógyszertárát harminc egy-néhány ezer forintért és nyíltan hirdette, hogy azért teszi, mert biztosan kap a fővárosban neki tető helyen új patikajogot, még ha az egész főváros a feje tejére állana is. Az abonyi patikáért jó pénzt kapott, mert arra is tudott kezességet vállalni, hogy egy bizonyos számú évig nem fognak Abonyban második patikát engedélyezni és most csakugyan megkapta az új jogot Budapesten a legjobb helyen.

És mindezt a Laczi bácsi csinálta. A Laczi bácsi rokonai szeretetből, Tisza Pista pajtáskodásból, lévén ő a Laczi bácsi kenyeres pajtása. A Laczi bácsi pedig senki más, mint dr. Lukács László magyar királyi pénzügyminiszter, a ki nem tudott volna megválni a kormánytól, ha kedves unokaöccse nem kap hamarosan a távozó kormánytól 200.000 koronás ajándékot.

Kolozsvár parlamentje.

Városi közgyűlés.

Nyári kérdés télen.

— Saját tudósítónktól. —

— február 20.

Elénk közgyűlést tartott tegnap délután Kolozsvár törvényhatósági bizottsága. A gyűlés gerincét a nyári öntözés képezte. Derék városi tanácsosunk, az öreg Salamon Antal vizsapokkal akarja nyáron elüzni a port az utcákról. A dolog bibéje az, hogy ez a praktikus nyitás évente 1507 koronájába kerülne a városnak. Ezt a kiadást természetesen nem merik a pótdóba kivetni, ezért valami más módon akar Salamon a költségekhez jutni: például a házi fürdő vízvezetéki vízfogyasztó publikumot akarja megadóztatni. De ez sem tetszett a közgyűlésnek, a mely végül úgy határozott, hogy egy bizottságnak adja ki véleményadás végett a fogas kérdést.

A közgyűlés részleteiről tudósítónk a következőket jelenti:

Délután 3 órakor Szvacsina Géza polgármester nyitotta meg a város törvényhatósági bizottságának közgyűlését, a melyen a következő városi képviselők voltak jelen:

Havas Lázár, Havas Armin, Rei-

mann Károly, Rucska Lajos, Várady Aurél dr., Papp József dr., Nagy Dezső, Mattay Kálmán, Tanács József, dr. Óvári Elemér, Deák Albert, Szekula Ákos, Kecskeméthy István, Betegh Bálint, Babos Sándor, Gombos Ferenc, Reményik Károly, Merza Lajos, Csipkés Károly, Engel Gábor, Nagy Gábor, Hirschfeld Károly, Szilágyi György, Török István, Davida Leo, Székely Mihály, Diószegi Mihály, Adorján György, Zagoni Szabó Mihály, Páll György, Somodi István, Ferencz József, Fekete Gábor, Kiss Mór, Gámán Zsigmond, Dobál Antal, Biró János, Weisz József, Böhm Mihály, Katona András, Somody István stb.

Szvacsina Géza megnyitó beszédében bejelentette, hogy *Béldi Ákos* főispán betegsége miatt szabadságra ment s ezért ő fogja vezetni a gyűlést.

Fekete Nagy Béla polgármester helyettes a tárgysorozat előtt meleg szavakkal elparentálta a törvényhatósági bizottság három elhunyt tagjait: *Ellinger* Lajost, *Szabó* Samut és *Vikol* Lajost, kiknek a város haladása körül szerzett érdemeit sorolta föl. Végül azt indítványozta, hogy a három halott emlékezetét jegyzőkönyvben örökítsék meg s a gyászoló családoknak fejezze ki a részvétét a közgyűlés.

A kegyeletos aktus után a tárgysorozatra tért a gyűlés. *Fekete Nagy Béla* jelentette, hogy a gyámpénztári tartalék alap jóvedelméből tudvalevőleg 3300 koronát a 7 éven felül lévő elhagyott gyermekek segítésére akartuk fordítani, de azt a közgyűlési határozatot a belügyminiszter nem hagyta jóvá. A tanács indítványára a közgyűlés úgy határozott, hogy bővebb indoklással újra felterjeszti a határozatot megerősítés végett a belügyminiszterhez.

A városi fogyasztási adó szedése tárgyában alkotott szabályrendelet meghosszabbításának kérdése után melyet elfogadtak, bejelentették, hogy az építendő iskolák kőműves munkálatait a Reisinger cégnek adták ki, míg az asztalos munkákat *Hevessy* cég kapta meg, a szintén pályázó *Seemann* és *Dóci* vállalkozóknak kérelmére kiutalták a biztositékukat.

A vallás- és közoktatásügyi miniszteri leiratot, mely a Petőfi-utca 11 sz. a. házastelekeknek az egyetemi Diákasztal épülete céljaira való átengedése iránt hozott közgyűlési határozatot a tanács jelentése szerint csak részben erősítette meg a belügyminiszter, amit tudomásul vette s a Trefort-utca felett lévő ház-csoport kisajátítását elhatározták. A Kolozsvári Egyetemi Diákasztal felügyelőbizottságának köszönő iratát is tudomásul vették.

Ugyan csak *Fekete Nagy Béla* adta elő, hogy a honvédelmi miniszter a katonai laktanyák kimérő helyiségének bérbeadása tárgyában leiratot intézett a városhoz, amelyben azt vitatja, hogy a kantonos megválasztása a katonai parancsnokság hatáskörébe tartozik. Ez a kérdés nem keltett vitát, mert a laktanyák kimérő helyiségét a régi bériónél hagyták, míg *Deutsek Lipót* másik pályázót elutasították felebezéseivel.

Beregvármegye átiratát az új népoktatási törvényjavaslatainak a törvényhozás elé leendő benyújtása iránti feliratán ismertette csupán *Lszterházy* László főjegyző, a ki a tanács határozatához képest tudomásul vett indítványozott, amit elfogadtak.

Érdekes volt egy másik átirattal szemben a tanács álláspontja *Haddady* rendőrőrkapitány adta elő, hogy Sopronvármegye a vándorcigányok korbálásának megállítására egy olyan feliratot küldött a város-hoz partolás végett, mely az egyéni jogokat sérti, miért is a közgyűlés, mely elfogadta ezt a felfogást, egyszerűen irattárba helyezte az átiratot.

A polgármester jelentését a város pénztarainak 1904. év utolsó negyedében történt megvizsgálásáról tudomásul vették.

Bejelentette ezután a polgármester, hogy *Óvári Elemér dr.-t* a III. kerületben, *Szilágyi Györgyöt* pedig a II. kerületben megválasztották városi képviselőnek s a két választást igazolták is, egyben bejelentette a polgármester, hogy *Vikol Antal* birtokos lemondott a városi bizottsági tagságról.

Vita csak a következő tárgynál indult meg, amikor *Fekete-Nagy Béla* a Ganz és Társa részvénytársaságnak az elektromos mű kibővítése iránt tett előterjesztését ismertette. A társaság 8000 lóerőről 12000 lóerőre akarja emelni a művet, ami 157.000 korona költség-többletbe kerül, de ez a társaság számítása szerint a később bekövetkező nagyobb áramfogyasztási szükséglet jövedelme révén megtérülne a városnak így újabb megterhelésről nincs szó, amiért a tanács az előterjesztés elfogadása mellett volt.

Fekete Gábor ellenzi a tanács indítványát, mert nem akar nagyobb befektetést megszavazni, meg kértli, hogy elegendő vízmennyiség rendelkezésére fog állani a művek üzemére.

Póczy Mihály szakértők véleményére támaszkodva bizonyítja, hogy elegendő vízmennyiség lesz a műveknek s kéri a közgyűlést, hogy fogadják el a tanács indítványát, mert a 8 százalékkal nagyobb befektetés 40 százalékkal nagyobb munka lesz teljesíthető.

Kiss Mór dr. a tanács javaslata mellett foglalt állást s azt állítja, hogy később fél millióval nagyobb befektetéssel kell kibővíteni a műveket, ha most az 157.000 koronát nem szavazza meg a közgyűlés.

Somodi István egy szak embert kér állíttatni a művek ellenőrzésére a város részéről, de akit a társaság fizessen.

Fekete Nagy Béla ellenzi *Somodi* indítványát.

*Fekete Gábor*t a felszólalások megnyugtatták s most ő is elfogadja a tanács prozódóját. Az ellenőrzést is kívánja, de nem olyan formában, mint azt *Somodi* ajánlotta.

Somodi ismételt felszólalása után a polgármester szavazás alá bocsátja az indítványokat. A kérdés feltevéséhez *Deák Albert dr.* *Várady Aurél*, *Kiss Mór dr.* és *Somodi* szólottak hozzá.

Végül a feltett kérdésekre úgy határozott a közgyűlés, hogy a tanács indítványát elfogadta, azzal a pótlással, miszerint a város a műveket egy szakemberrel ellenőriztetni kívánja. De *Somodi*nak azt az indítványát, hogy ellenőrző gépész mérnököt a gyár fizesse 27 szóval 16 ellen leszávatták. *Köntzey Imre* ez utóbbi határozat ellen felebbeszélt jelentett be.

A kolozsvári légszuszogó által végzett szerelési munkák díjszabályzatának megállapításának kérdésénél *Várady Aurél dr.* általános helyeslés között fejtegette, hogy a légszuszogóknak nem lehet mono-

polismus a szakmájában vágó munkák kizárólagos végzése, mert az ellenkezik az ipartörvényvel. *Szentkirályi Akos*, *Fekete Gábor* és *Kiss Mór* felszólalása után a közgyűlés úgy határozott, hogy e kérdést a jogügyi bizottságnak adja ki véleményadás végett.

Az igazi vita csak ezután indult meg. *Gunyos* közbeszólások röp-ködtek a levegőbe, a mikor a polgármester bejelentette, hogy az utcai tűz- és öntöző-csapok szaporítása és az utcai öntözés rendszeresítése kérdése kerül tárgyalás alá.

Salamon Antal tanácsos kedvenc ideája ez a javaslat. Most is egyedül proponálta, mert a tanács nem azonosította magát vele. *Salamon* mindjárt lelkes páthosszal kelt védelmére s azzal kezdte, hogy 11 évvel ezelőtt is nagy ellenkezéssel találkozott, mikor ezzel az indítványával előállt.

Most is ellenezük! — mondták a képviselők.

Salamon szinte extázissal beszélt arról, hogyan küszöböli ki a vizes hordókat, hogyan fogja szaporítani a csapokat az utcán s hogyan várja az utcai kánikulában hűvös Szeicót Kolozsvárra. Mind ezt nem pótdó felemeléssel csinálja meg. Egyszer így kiáltott fel „ez a szamar gondolat az enyim volt.” Az exdomációnak természetesen zajos hatása volt.

— Ne is emeljék, inkább szállítsák le! — kiáltott valaki a karzatról.

Az öreg tanácsos a házi fürdő és vízvezeték kiozettel bíró háztulajdonosokat akarja megterhelni, hogy az előbbiek 20 korona helyett 20-at, az utóbbiak 3 helyett 5 koronát fizessenek, mert úgy is sok vizet pocskolnak.

— Mig ma a nagy melegben tükadát verebek ülnek a telegrafdróton, mondotta órási derűtség közben *Salamon*, addig ha vízcappal öntözik az utcákat, ami évi 25000 koronába fog kerülni, alapos lesz az öntözés és nem útkadnak el.

— A verebek? — kérdezték a városatyák nevére.

— Nem, válaszolta *Salamon*, hanem az emberek.

Kiss Mór támogadta *Salamon* indítványát.

Nagy Dezső a Szamosbóli akarja az öntözésre szánt vizet kipumpáltatni.

Ezután *Somodi* kezdett beszélni, dr. *Könczey* szavába vágott.

— Magzókött az előadó! (Zajos derűtség.)

— Hozzák be az előadót! — kiáltották, mire *Salamon* csakugyan előkerült az előszobából, ahol szónoklatának íradalmait pihente ki.

Szamosi régi locsoló hordókat vette védelmébe s ellenezte *Salamon* ötletét.

Kiss Mór *Somodi* felfogását kritizálta, mire ez közbekiáltott.

— Nagyképűsködés.

— Akár nagyképű, akár kisképű a tény, válaszolt *Kiss*, de azért mégis tény marad.

Deák Albert dr. azt indítványozta, hogy adják ki az ügyet véleményadás végett egy szakbizottságnak.

Szadeczky Lajos tiltakozik az ellen, hogy a háztulajdonosokat megterheljék.

Könczey megcáfolja *Salamon* s azt állítja, hogy a fővárosban nem 30 koronát, hanem csak 12 koronát fizetnek a házi fürdő vízhasználatért. Még azt is megcáfolta, hogy egy vízcapp felállítása nem 300, hanem csak 120 koronába kerül.

Hirschfeld Károly szintén *Salamon* cáfolgatta, mire a tanácsos indulatosan felpattant s tiltakozott a „tendenciózus” kritika ellen.

Csipkés Károly szintén a bizottság kiküldése mellett foglalt állást s végül a törvényhatóság is a bizottság kiküldését határozta el, mire az ülés véget ért. A tárgysorozat hátralevő pontjait holnap délután 3 órakor folytatólagos közgyűlésen tárgyalják.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Nagy tanácskozás a Nemzeti kaszinóban.

Átmeneti kormány.

Darányi — miniszterelnök.

Budapest, febr. 20. (Saját tud.)

Ma délután 3 órától 7 óráig igen fontos tanácskozás volt a Nemzeti Kaszinóban, melyen részt vettek *Andrássy*, *Kossuth*, *Apponyi*, *Thaly Kálmán*, *Zichy Jenő gróf*, *Károlyi István gróf*, *Szederkényi Nándor*, *Holló Lajos*, *Ugron Gábor* és még 12 függetlenségi képviselő. — Az ülésen *Andrássy* előterjesztette, hogy ő a jelen válságos helyzetet úgy találja megoldhatónak, hogy egyelőre átmeneti kormányt alakítsanak, melynek célja a sürgősen szükséges javaslatok keresztülvitele. Három hónapi indennitást és a rendes ujoncjutalékot szavazza meg a Ház ennek a kormány-nak, melynek ideiglenes jellege abban is kidomborodna, hogy az összes miniszteri tárcákat 4 miniszter vállalná el. A kormány tagjai a disszidensek köréből kerülnének ki, elnökük *Darányi Ignác* lenne. Ezen három hónap alatt azután elintéznék a válságot. A függetlenségi képviselők *Andrássy Gyula* gróf ezen előterjesztését tudomásul vették és azt a vezérbizottságnak holnap megtartandó ülésén fogják tárgyalás alá venni. A szövetkezett ellenzék körében e terv felől eltérők a vélemények. Az egyik rész ellenzi, a másik rész pedig helyesnek tartja annál is inkább, mert nem tartja helyesnek a nemzetet egy hosszú válság nagy bizonytalanságának kitenni.

Szergiusz nagyherceg a ravatalon.

Budapest, febr. 20. (Saj. tud.)
Moszkvából táviratozzák, hogy *Szergiusz* nagyherceg holttestét a chudovi kolostor templomában helyezték ravatalra. A kaafalk körül a kievi ezred legénysége áll őrséget. Sok papp reggeltől estéig imádkozik a koporsó mellett. A nagyherceg koporsója 5 láb és 9 hüvely magas és 4 láb hosszú. A holttest teljesen össze van roncsova, a fej helyett egy viasz tömeg van letakarva, a karok is viaszból vannak

készítve. A holttestet május 1-éig a chudovi kolostor templomában hagyják s azután szállítják Szentpétervárra, ahol ünnepélyesen temetik el a Péter és Pál erődben levő cári sirboltba.

Sréter Alfréd kinevezése.

Budapest, febr. 20. (Saját tud.)

Sréter Alfréd volt országgyűlési képviselő a mostani választás alkalmával az ellenzéki jelölttel szemben csufosan megbukott. Abban a nagy elcsüggedésben, mely akkor a csufosan megbukott szabadelvűpárton erőt vett, az a hír terjedt el, hogy *Sréter Alfréd* avval fogadta a miniszterelnököt: „Ha már megbuktattál, adj állást, amiből megélek”. Annak idején ezt a hírt *Sréter* egy nyilatkozatban megcáfolta. Ma jelentik, hogy *Sréter Alfréd*et pénzügyi tanácsossá és földadónyilvántartóvá nevezték ki.

A cár biztonsága.

Budapest, február 20. (Saját tud.)

Szentpétervárról sürgönyzik, hogy a cár levelet kapott „A terrorista-párt” aláírással, amelyben közlik vele, hogy egyelőre biztonságban van, de figyelmeztetik őt, hogy teljesítse a nép óhaját, adjon alkotmányt az országnak, mert különben ő is *Szergiusz* nagyherceg sorsára jut.

Bünbarlang a fővárosban.

Budapest, febr. 20. (Saját tud.)

Ma este a rendőrség a Baross-utca 7 szám alatt egy bünbarlangot leplezett le, ahol 40 leányos arcu fiatal ember női ruhában idősebb urakkal mulatott. A rendőrség a fiatal embereket és a vendégeket letartóztatta.

A moszkvai merénylet.

Budapest, február 20. (Saját tud.)

Moszkvából telegrafálják, hogy *Szergiusz* nagyherceg ellen elkövetett merénylet tettesét *Gerazinovnak* hívják. A tettes előkelő állású ember, aki bátran megvallja tetteit.

Merénylet az Elysée ellen.

Budapest, febr. 20. (Saját tud.)

Ma újra felrobbant egy bomba a párisi Elysée előtt. Az eddig folytatott vizsgálat teljesen eredménytelen.

Törvénykezés.

Végzetes farsangi kaland.

— Főtárgyalás. —

— február 20.

Ilyenkor, az álarcos bálók idején úgy terem a kaland, mint esőzés idején a gomba. Hanem a kalandok nem mindig végződnek mulatságosan, a mint ezt párisi tudósítónk a következő esetben írja:

Párisban valami álarcos bálon *Jean Michel* hivatalnok is kalandot keresett. — A derék uriembernek ugyan illőbb lett volna otthon ma-

radni a felesége mellett, a ki őt szenvedélyesen és féltékenyen szereti, de elutazás ürügye alatt a férj mégis belekóstolt az éjszaka tiltott gyönyöreibe.

Eleintén unatkozva sétált a bálteremben, végre megszólította őt egy álarcos hölgy. A hangja után itélve rendkívül kedves volt a nő s nem is kellett soká csábítgatni a kaland után vágyakozó hivatalnokot. Boldogan sietett álarcos ismerősével egy közeli szállodába a kaland méltó folytatására.

A hölgy mindaddig nem vette le álarcát és a szálló szobájában is erősen titkolózott, nagyokat kacagva azon, hogyan ócsárolta Jean Michet a feleségét, azt a naiv asszonyt, a ki azt hiszi, hogy ő most hivatalos uton tölti az éjszakát s valahol egy barátságatlan vidéki szállóban róla álmodik.

— Hát nem szereted a feleségedet? — faggatta az álarcos hölgy.

— Ugyan, művelt ember szereti a feleségét?

— Milyen asszony? Barna, vagy szőke?

— Magam sem tudom... nem is tartottam érdemesnek megnézni.

— Gyakran csalog meg.

— Ahányszor alkalmam kínálkozik erre.

Ebben a pillanatban revolverlövés dördült el... Jean Michet véres arccal bukott le a kerevetéről.

A szoba ajtaja véletlenül nyitva maradt s így a személyzet, amelyet a dőrej felriasztott, azonnal benn termet. Amit ekkor láttak, hatásos jelenete lehetne egy drámának. A véres férfi fölé hajolva zokogott a merénylő nő:

— Jean, édes jó Jeanom, bocsáss meg! A féltékenység elvette az eszemet... ne halj meg édes jó Jean!

A merénylő nő a felesége volt, a ki véletlenül megtudta egy levélből amelyet férjéhez ennek egy barátja írt, hogy az álarcosbálon lesz. Így történt a katasztrófa. Szerencsére a golyó nem okozott súlyosabb sebet a feleség féltékenysége az áldozatán.

A komolyabb természetű farsangi kalandban természetesen a rendőrség és később a bíróság is beavatkozott. Az ügyészség erős felindulásban elkövetett emberölés kísérlete és súlyos testi sértés miatt emelt vádat a merénylő asszony ellen és az ügy most az esküdtbírótság elé került.

A tárgyaláson a férj esdve kérte az esküdtteket, hogy legyenek elnézők a vádlott nővel szemben, mert a vádbeli cselekmények elkövetésének indító oka ő maga volt. Tudta, hogy nagyon szereti a felesége és rendkívül féltékeny is, ennek dacára nem volt elég óvatos, sőt olyan nyilatkozatokat tett az álarc alá rejtőzött asszony előtt, amely teljesen megfosztotta őt önuralmától és akaratának szabad elhatározási képességétől.

Az esküdték hosszas tanácskozás után nem vétkesnek nyilvánították

a vádlottat, mire a bíróság fölmentette. A nagyszámú halgatóság lelkesen megéljenezte a humánus ítéletet, a mi ellen a közvád képviselője sem főlebbezett.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Febr. 21. Megyei piknik, Megyeház.

Febr. 21. Az izraelita nőegylet bálja. (New-York.)

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

+ **Táncestély.** A kolozsvári izr. nőegylet mint már jeleztük, holnap este a New-York földszinti termében jótékonycélu táncestélyt rendez. Az estély tombolával és vásári sátrakkal tarkítva fog lefolyni. Különös érdekessége lesz az estélynek a kottilion és a „Museum” sátor, melyben kacagató ötletességeket halmozott össze a rendezőség. Az estély kezdete 8 órakor. Beléptidij személyjegy 3 kor. családjegy 8 korona.

NAPLÓ.

— Hírek. —

* **Tűzveszélyes faraktár.** Egy idegen cég engedélyt kért, hogy a Ferenc József-uton faraktárt állíthasson fel a 86—88 szám alatt. Pár nap alatt meg lesz a döntés; hogy mily irányban azt előre tudni nem lehet, ám az engedély megadásának bekövetkeznie nem szabad. Egy faraktár a tűzveszedelem elsőrendű fészke, ilyenmü telepet tehát egy forgalmas, házakkal népesített utcában felállítani a legkönnyelműbb hanyagság volna. A leégés állandó veszélye fenyegetné a Ferenc József-ut lakóit, a mi ellen ők ugyan csak tiltakozhatnak sőt fognak is tiltakozni. Az éféle raktárakat mindenütt a külvárosokban állítsák fel, illetve a hatóság csupán ott engedélyezi azoknak felállítását, nagyon helyesen. A Ferenc József-ut forgalmas mivolta másként is eleve kizárja a fatelep odavalóságát: a szekerek és kocsik, melyek a fatelepről jönnek, a rendes utcai forgalommal összeakadva oly nagymérvü torlódást idéznének elő, a mi életveszélyessé válna. A rendőrség különben — értesülésünk szerint — nem fogja engedélyezni a fatelep felállítását, de ha engedélyezné, akkor a Ferenc József-ut lakói nem hagynák abba a dolgot. Egy mozgalom indult ugyanis ott meg, mely azt célozza, hogy ezt a veszedelmet megakadályozza.

* **Gr. Majláth Gusztáv** erd. püspök, ki a minap kolozsvári tartózkodását megszakítva Budapestre utazott, tegnap este ismét ideérkezett és e napokban fogja azt a kihallgatását megtartani, melyet eddig — közbejött körülmények következtében elhalasztott.

* **Gyógyszertárak vasárnapi munkaszünet.** Törvényhozás által szentesített elv ma már, hogy minden munkásnak megfelelő pihenésre van szüksége és minden rendű és ran-

gu munkásnak meg van ma a törvényben biztosított joga a pihenésre. Egyedül a gyógyszerész-segédék, kiknek magas intelligenciájuk felelősségteljes hivatásuk ezt leginkább szükségessé tenni nélkülözik a vasárnapi munkaszünet áldását. Ismeretes az éjjeli inspektívai súlyosított terhes szolgálat a gyógyszerész-segédéknek; és mégis az ő helyzetükön nem tudott a törvény segíteni, mert a gyógyszerterek nyitvatartása olyan közszükséglet, hogy ezzel a törvényhozásnak számolnia kellett. A kétségtelenül nehéz helyzeten a brassói gyógyszerészek igen okos módon segítettek. Elhatározták, hogy a gyógyszerterek közül vasárnaponként délutáni 2 órától esti 9 óráig felváltva egy-egy gyógyszerteret fog nyitva maradni és a közönséget a lapok útján esetről-esetre előzetesen értesítik, hogy melyik az a gyógytár, a melyik a közönségnek rendelkezésére áll. A brassói példát Kolozsvár is követhetné. Sem a közönség, sem a gyógytárak nem vallanak kárát. Kolozsvárt a város nagyobb kiterjedésére való tekintettel hetenként 2—2 gyógyszerteret tarthatnának fenn és így pótolhatnák azt, a mit a törvény elmulasztott.

* **Mikor a százados a kőművest provokálja.** E cím alatt megírtuk, hogy egy honvédszázados állítólag provokálta az *Erdélyi Munkás* kőműves szerkesztőjét, mert ez a százados sajtóperéről lapjában célzatos és sértő híradás keretében számolt be. A cikket mi magunk is közöltük, azonban félreértések elkerülése végett kijelentjük, hogy az illető sorok közlése nem jelentette azoknak érdemével való egyetértésünket, — csupán *magyaradó* kommentárul használtuk fel. Utólag különben kiderült, hogy a szocialista lap szerkesztőségében benn volt tisztek nem provokálási célból jártak el, csak a cikk írójának személye után tudakozódtak.

* **A március 15-iki nemzeti ünnep.** A már 33 esztendő óta fennálló kolozsvári március 15-ikét rendező állandó bizottság, mely évről-évre nagy ünnepek keretében emlékezik meg a nagy márciusi napokról, legutóbb tartott ülésében már részben megállapította az ezidei ünnepély műsorát. E szerint felolvasást tart *Hallert* Károly főrendiházi tag egyetemi tanár, énekel *Vikol* Rózika urleány, szaval *Boross* Ella. Ezenkívül énekszámokkal működik közre a kolozsvári Dalkör. Az idén különben az eddigi szokást megváltoztatva, a bizottság nem kért felpesti művészeket és művésznőket, a közreműködésre, hanem a szereplőket a közönség köréből kívánta felépíteni.

* **A vízvezeték elzárása.** A vízgyűjtő telep vízszolgáltatási képessége a legutóbbi években uralkodott rendkívüli nagy szárazság következtében annyira csökkent, hogy a vízfogyasztást ez időszereint fedezni nem képes, mindaddig, míg a hóolvadás beállta után a gyűjtőtelep rendes képességét el nem éri. Miután kívánatos, hogy a közönség legalább a nappali órákban a kellő vízmennyi-

séggel ellátható legyen, a városi tanács elrendelte, hogy a vízvezeték éjjel elzárassék. Az első elzárás február 21-én, kedden esti 8 órától kezdve reggeli 8 óráig lesz, a következő elzárás pedig a következő napokon éjjeli 12 órától, reggeli 6 óráig. A városi tanács figyelmezteti a közönséget, hogy a vízzel a legnagyobb takarékossgal bánjon, a házvezetékben előállott romlásokat haladéktalanul javíttassa ki, mert ez a két körülmény oka annak, hogy nagyszámú kutaik dacára, a gyűjtőtelep a vízszükségletet nem képes fedezni.

* **Uj kaszinó tagok.** A kolozsvári Nemzeti Casino legutóbb tartott választmányi ülésén a következőket vette fel tagjai sorába. Rendes tagok lettek: Szemler Jenő, Óvári Elemér dr., Pataki Viktor, Tarnay Sándor, Mezey Simon, Szöllösy Jenő dr., foglalkozó tagok: Gabányi Imre dr., Fekete Károly dr., Tarján Gyula, Honigberger István, Csiky Miklós.

* **Fedák Sári vendégfellepte elvarad.** Már néhányszor megemlékeztünk arról, hogy Fedák Sári a János vitéz 100-ik előadása után vidéki körútra indul és e körútjában Kolozsvárt is érinti, ahol Kukurica János szerepében tüneményeszerű alakítását bemutatja. Mint most hiteles forrásból értesülünk, a tervezett vendég szerepeltje *elmarad*. A művésznő tudniillik 900 korona tisztelt díjat kért egy estére oly feltételi alatt, hogy *Megyeri* igazgató őt három estén át szerepelti. Erre az igazgató nem volt hajlandó és ezért hagyta ki a művésznő körútjából Kolozsvárt annál is inkább, mert értesült arról, hogy esetleges patnerének mily „nagy gyengéi” vannak.

* **A két hazug.** A New-York-kávéházban két fiatalember nagy társaság előtt fogadást tett arra, hogy melyikük tud nagyobbat hazudni.

Kezdte az egyik: — Amint tegnap a monostori-uton haladtam hazafelé, egyszerre hatalmas vaddisznó áll elélem. Mit tegyek? A legközelebbi sürgönyszloptra másztam s a hátralevő utat a sürgönydróton folytattam.

Ez a hazugság imponált.

De kezdte a másik: — Ez semmi. Én ma délelőtt rendes napi sétámra mentem a Szamos mellett és amint körültekintek, látom, hogy egy ember szaladgál a víz felszínén...

Itt az első hazug, a ki már lefőzöttnek látszott, diadalmasan közbevá: — Az az ember én voltam...

* **Meghalt az utcán.** Tegnap délután 5 órakor Dicska Luka 60 éves hely- és foglalkozás nélküli öreg ember a Monostori-ut 185. számú ház előtt összeesett s szívszélhűtésben meghalt. Dicska hulláját beszállították a Karolina országos kórház tetemházába.

* **Tolvaj cseléd.** Kompolti Juli 19 éves, mérai illetőségű cselédleány gazdája Veres István banktisztviselő lakásából több ruhaneműt ellopott, amiért feljelentették a rendőrségen.

A tolvaj lány hazautazott szüleihez, amiért most visszatoloncolják Kolozsvárra.

* **Sertésvész.** Lapunk tegnapi számában jeleztük már, hogy Kolozsvár város területén sertésvész ütött ki. Erre vonztkozólag most a főkapitány a következő hirdetést tette közzé: Hirdetés a sertés-zárlat tárgyában. Miután a város területén a sertésvész szörványos fellépte megállapított a nagymélt. magy. kir. Földmivelségi miniszter ur 9300-1898. sz. rendelete alapján az alábbi sertés-forgalmi korlátozások léptetnek életbe: 1. a fertőzött és ezekkel közvetlen szomszédos udvarok bezáratnak s onnan ki vagy oda be sertések nem hajthatók; 2. ily udvarokból s az egész városról takarmány szalma és trágya csak előleges fertőtlenítés után szállítható a határra, más község határára a szállítás egyáltalában tilos; 3. a sertések a kerületi kapitányok által azonnal összeirandók, marhaleveleik beszedendők, új leveleik ki nem állíthatók; 4. mészárosoknak, állatkereskedők- és herélőknek a fertőzőknek a fertőzött és ezekkel szomszédos udvarokba, a sertés-ólakba és telepekre bemenni tilos; 5. a vészmentes és fertőzött helyről származó sertések alkalmával adott utasítások szerint hozhatók be; 6. a sertésvásárok betiltatnak; 7. sertésveszben beteg, betegyanus és a betegség fertőzésének gyanújában álló sertések husa csak állatorvosi szakvélemény alapján bocsátható közfogyasztásra; 8. a sertések legkisebb megbetegedése a kerületi kapitányokhoz azonnal bejelentendő a mindenoldali közvetlen szomszédok nevével együtt; 9. más községből származó sertések a városon keresztül lábon nem hajthatók, hanem oly utra terelendők, melyen a város elkerülhető. E rendelkezések megszegése az 1888. évi VII. t.-c. 154. szakasza alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettiki Kolozsvár sz. kir. város főkapitány, hivatalától. Kolozsvárt, 1905. évi február hó 18-án. Dr. Hadady Endre. főkapitány.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:
 Egy évre . . . . . 24 korona
 Fél évre . . . . . 12 korona
 Negyedévre . . . . . 6 korona
 Egy hónap . . . . . 2 korona
 Egyes szám ára . . . . . 8 fillér
 Vidéken . . . . . 10 fillér

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

SZINHÁZ

Színházi napló.

Kedd: Mongodin ur felesége (b. 126. sz.).
 Szerda: Elnémult harangok (b. 127. sz.).
 Csütörtök: Előszőr: Bernd Róza (b. 128. sz.).
 Péntek: Berndt Róza (b. 129. sz.).
 Szombat: János vitéz (b. 130. sz.).

Vasárnap d. u.: IX. ifj. előadás; Liliomfi este: A doktor ur (b. 131. sz.).

Főszerkesztő: **Váradí Aurél dr.**
 Felelős szerkesztő: **Perl Alfréd dr.**
 Kiadó „Napló” hirlapkiadó-vállalat

NYILTTÉR

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irtá: **Elzéar Pierre.**

30

— Ez a jelzés pedig mindig egy irányban halad, kitudja, ha nyomon követjük, nem-e vezet a célhoz. Izgatottan haladtak tovább tényleg találtak is még két ilyen jelzett fát. Így jutottak el ennek a kertnek végébe. Elvadult zug volt ez, látszott, hogy ritkán járnak benne.
 — Reménykedel még most is? Kérdezte Roger Pyrameot, ki leverten állott mellette.
 — Isten tudja, de meg vagyok győződve, hogy az az öt betű nem hiába lett oda vésve. Bátyja sokszor hetekig utazott, hátha biztonságba akarta helyezni valami drága kincsét. Egyáltalán nem csodálkoznék rajta, ha bátyjának valami értékes tulajdonát itt a földben lehetnének meg. Jegyezze meg, hogy ezek a betűk ide ebbe a vadonba vezetnek el minket, hol soha senki sem jár. Kutassuk ki ezt a vadont, ha kell, majd így rájövünk rejtekére. Lehet, hogy ez soká fog tartani. mert lehet, hogy bátyja mélyre ásoott. De nincs mást mit tennünk.
 A nap már nyugvóra szállt, Roger bement, szokásához híven a városba. De másnap a hajnal már ott találta ő. a helyszínen Pyrame oldalán.

— Igazán csak roppant kicsiny dologra fektetem egész kutatásainkat, magyarázta Pyrame. Annyit tudok, hogy a frissen felázott helyeken dusabb, bujább a növényzet. Tehát ott kezdjük meg a kutatást, hol a legszebb virágokat látjuk. Keressünk.

Hozott magával egy hosszú, hegyben végződő szerszámot, mely sokkal alkalmasabb a kutatásra mint egy ásó. Nekiestek minden helynek, hol szép dus volt a fű. Kétszer bele is ütődött szerszámuk valami kemény tárgyba. Persze nagy izgalommal bontották ki azt a helyet, de csak értéktelen, nagy kövekre akadtak.

Egyszer csak felfedeztek egy kis vmelkedésen a szomszédjaiknál sokkal erőteljesebb virág csoportot; egy fának a tövében nyitlak és sajtáságos, míg a többi fák élénk zöld ruhájukban pompáztak, ez a megsárgult mintha már az ősz érintette volna meg.

— Itt lehet a rejtekhely; lehet, hogy a kapa megsértette a fa gyökerét s onnan korai hervadása.

Fokozott erővel láttak a munkához. Csakhamar tompa ütés hallatszott és egy negyed óra mulva egy láda tünt elő. Pyrame vitte be a szobába, mert elég könnyű volt az egész. A faladikót vas kapcsok tartották össze, hogy jobban kitartson és megvédje tartalmát a nedvesség ellen. A ládából egy kisebb értékes dobozt vett ki Pyrame, mely titkos zárral volt ellátva. Roger már felakarta türelmetlenségében törni. Pyrame meggátolta őt ebben. Ez úgy is nehezen ment volna és hátha megsértené tartalmát. Lakatost nem akart hívni, mert nem akart senkit beavatni titkukban.

Ide oda forgatta a skatulyát, megnyomta minden szegét-gombját, nagyítóval vizsgálta és mind ez nem hozta ki őt szokott nyugalmából. Roger ellenben toporzékolt, szitkozódott izgalomban. Egyszer csak

egy ügyes forgásra fel pattant a skatulya s Pyrame kinyitva nyujtotta át Rogernak.

Csak néhány papirlapot találtak benne illatszerez zacskók között. Aztán egy gondosan lepecsételt, Boismarin kisasszony nevére címzett levelet húztak ki. A pecséten Helén nevének kezdőbetűi voltak.

Volt még két apróra hajtogatott, sok csóktól megfakult levél is a skatulya fenekén.

Az első úgy látszik Helén első levele volt, telve gyengédséggel, valószínűleg a kölcsönös szerelmi vallomás után íródott. De nem volt benne semmi kiszámított kacérság. Nem is csodálkozott a fiatal asszonyka azon, hogy szerette őt, hiszen hozzá volt szokva. „Barátom”-nak szólította, ez bizonyította, hogy viszonyuk már bizalmas volt. A levél nem volt keltezte, csak finom betűivel odavetett „Helén” fejezte be.

(Folytatjuk)

Telefon-szám 399.

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy **STERN JÓZSEF** liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valóságáról meggyőződni.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Napló

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyed évre	6 korona
Egy hónap	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárusítónál.

Látványosság! Szabad bemenet!

Ujonnán nyílt

== Nagy ==

Könyvcsarnok

Kolozsvár,

Deák Ferencz-utca 4. sz. (Dobál-ház.)

Könyvek: A tudomány és szépirodalom minden ágában 5 kr.-tól feljebb.

Tisztelettel felkérem a n. é. közönséget, hogy becses látogatásával ezen ritkaság számba menő üzletet megtisztelni sziveskedjék.

Vásárlás nem kötelező!

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogtató és a hangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja saját gyárban készült, általánosan elismert különleges (specialitás) fa-, réz-, fuvó- és vonós hangszereit, czimbalmokat, stb.

== Legnagyobb raktár és gyár. ==

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6- forinttól feljebb, a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4-rt.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangok. Különleges acélhangu hangversenyharmonikák saját minták.

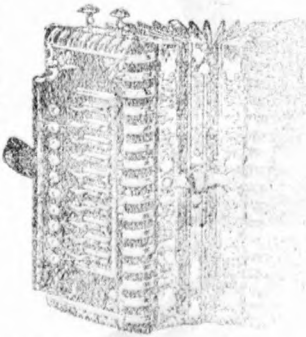
Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legjobb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakértői pontossággal, jutányos árban eszközöltenek.

Kezesség minden egyes hangszereken.

Kivitel nagyban és kicsinyben!

Árjegyzék minden hangszerről kívánatra ingyen és bérmentve küldeték.

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

A Z

== „Erdélyi Általános” ==

Takarék és Hitelszövetkezet

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót is sajátjából fedezi.